

Kirkkonummen kunnan lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle

Asia: Valitus Prysmian Group Finland Oy:n ympäristöluvasta ja toiminnan aloittamisluvasta

Valituksenalainen päätös: Etelä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristövastuualue, 28.5.2025 nro 170/2025, Dnro ESAVI/21663/2024

Lausuntopyyntö: Vaasan hallinto-oikeus 23.10.2025, diaarinumero 880/2025

Kirkkonummen kunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja lausuu seuraavaa:

1. Hankkeen suhde ympäristövaikutusten arviointiin

1.1 ELY:n lausunnoista ja kannan muuttumisesta

Valituksen ensimmäisenä perusteena esitetään, että hankkeesta ei ole suoritettu ympäristövaikutusten arviointia (YVA), vaikka hanke valituksen mukaan on YVA-lain liitteen 1 mukainen hanke.

Kirkkonummen kunta viittaa Uudenmaan ELY-keskuksen sekä aluehallintoviraston (AVI) toimivaltaan asiassa. Uudenmaan ELY-keskus on antanut asiassa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon 11.3.2025, jonka mukaan hanke ei edellytä YVA-menettelyn toteuttamista tai YVA-päätöstä yksittäistapauksessa.

ELY-keskus oli ensimmäisessä, 6.2.2025 päivätyssä lausunnossaan todennut, että hanke edellyttäisi YVA-päätöstä yksittäistapauksessa, sillä hankkeen katsottiin tuolloin olevan YVA-direktiivin (2011/92/EU) liitteen II mukainen metallien ja muovimateriaalien pintakäsittelylaitos, joissa käytetään elektrolyysiä tai kemiallista prosessia. Toiminnanharjoittajalta saadun lisäselvityksen myötä ELY-keskus kuitenkin muutti kantaansa ja uudessa, 11.3.2025 päivätyssä lausunnossa todettiin, ettei YVA-päätöstä tarvitse tehdä, koska johtimien eristäminen ei täytä YVA-direktiivin liitteen II asianomaisen kohdan prosessien ehtoja, eikä ELY-keskuksen arvion mukaan ole liitteen tarkoittamaa toimintaa, jolle tulisi matalalla kynnyksellä tehdä päätös YVA-menettelyn tarpeesta.

Kirkkonummen kunta korostaa, että viranomaistoiminnan lainmukaisuuden, läpinäkyvyyden, johdonmukaisuuden ja luotettavuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että asian tietopohjan tarkentuminen ja lisäselvitykset vaikuttavat viranomaisten ratkaisuihin. Viranomaisten tekemien päätösten tulee perustua parhaaseen saatavilla olevaan tietoon. Näin ollen viranomaisella tulee olla mahdollisuus muuttaa kantaansa saatavan lisätiedon perusteella. Mikäli asian lisääntynyt tietopohja ei johtaisi

asian mahdolliseen uuteen harkintaan ja saatavaa lisätietoa ei prosessissa huomioitaisi millään tavoin, ei viranomaisen toiminta perustuisi tietopohjaiseen päätöksentekoon. Tämän kaltainen toiminta voisi mahdollistaa jopa jonkinlaisen mielivallan käytön viranomaisen toiminnassa.

Valituksessa ei käsitellä ympäristöluvan tai YVA-menettelyn tarpeen osalta toiminnanharjoittajan tehtaan tuotantotekniikkaa ja sen vaikutuksia. Valituksen perusteluissa kiinnitetään huomiota nimenomaisesti alueen lastauslaituriin ja sen aiheuttamaan YVA-menettelyn tarpeellisuuteen.

1.2 Lastauslaiturin YVA-tarve

Valittajan mukaan hanke on YVA-lain liitteen 1 mukainen hanke (liite 1, kohta 9 f pääosin kauppamerenkulun käyttöön rakennettavat meriväylät, satamat, lastaus- tai purkulaiturit kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille). Liitteen mukaisissa hankkeissa ympäristövaikutusten arviointimenettely on pakollista ja lupaa tai aloittamislupaa ei saa myöntää ennen arviointia (YVA-laki 3 §, 25 §).

ELY-keskus on lausunnoissaan käsitellyt lastauslaiturin YVA-menettelyn tarvetta. Ensimmäisen lausunnon (6.2.2025) mukaan lastauslaiturin YVA-menettelyn tarve selvitettäisiin YVA-päätöksessä, jota ELY-keskus edellytti hankkeen tuotantoprosessien perusteella. Toisessa lausunnossaan ELY-keskus katsoi, ettei lastauslaituri edellytä YVA-menettelyä, sillä se kuuluu toimintaan, jolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2019, eikä laiturin toimintaan tai rakenteisiin ole ympäristöluvan muutoshakemuksessa esitetty kyseisestä aiemmasta luvasta poikkeavia muutoksia. Lisäksi ELY-keskus viittaa lausunnossaan Euroopan komission tiedonantoon 2021/C 486/01. ELY-keskuksen tulkinnan mukaan tiedonannossa tarkoitetaan, että jälkikäteisiä YVA-menettelyitä tulisi tehdä vain poikkeuksellisissa tapauksissa.

Valittajan mukaan ELY-keskuksen tulkinta jälkikäteisen menettelyn poikkeuksellisuudesta on virheellinen. Valittajan mukaan poikkeuksellisuus ei tarkoita sitä, että tilanteessa, jossa arviointi on laiminlyöty, tulisi jälkiarviointi tehdä vain poikkeustilanteessa, vaan sitä, että menettelyn suorittaminen jälkikäteen olisi poikkeuksellista verrattuna menettelyn suorittamiseen ennen luvan myöntämistä.

Tiedoksiannon koko virke, josta tulkinnassa on kyse, kuuluu: *”Jälkikäteen tehtäviä ympäristövaikutusten arviointeja olisi käytettävä vain poikkeuksellisesti ja keinona varmistaa YVA-direktiivin tavoitteiden saavuttaminen, vaikka menettelyä ei olisi virallisesti suoritettu.”* Komission tiedonannon ruotsinkielisessä versiossa sama virke kuuluu: *”Förfaranden för miljökonsekvensbedömning i efterhand bör endast användas i undantagsfall och som en avhjälpande åtgärd för att säkerställa att målet med MKB-direktivet uppnås även om förfarandet inte har utförts formellt.”* Tiedonannon englanninkielisessä versiossa taas: *”Ex post EIA procedures should be used exceptionally only and as a remedy to ensure that the objective of the EIA Directive are attained even if the procedure has not been formally carried out and it should not be applied by MS to circumvent the EIA Directive requirements.”*

Kaikki kieliversiot ovat tältä osin yhteneväisiä ja tukevat ELY-keskuksen tulkintaa siitä, että poikkeuksellisuus viittaa nimenomaan tapauskohtaiseen poikkeuksellisuuteen, ei jälkikäteisyys poikkeuksellisuuteen.

Tulkintaa siitä, että YVA-menettely tulee toteuttaa jälkikäteen vain poikkeuksellisissa tapauksissa, tukee lisäksi Euroopan Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-215/06, johon valittaja itsekkin viittaa. Tapauksessa Irlannin katsottiin laiminlyöneen jäsenvelvoitteensa siksi, että YVA-direktiivin implementoinnin yhteydessä lakiin oli säädetty mahdollisuus toteuttaa menettely vasta jälkikäteen. Tämän katsottiin olevan jäsenvelvoitteiden vastaista, sillä mahdollisuus johti siihen, että hankkeille voitiin myöntää lupa, vaikka ympäristövaikutuksia ei ollut etukäteen YVA-direktiivin vaatimalla tavalla arvioitu. Tapauksessa ei siis ollut kyse siitä, että Irlanti olisi laiminlyönyt jäsenvelvollisuutensa, koska tuulivoimalalle oli myönnetty lupa ilman YVA-menettelyä (kuten valittaja antaa ymmärtää), vaan laiminlyönti johtui siitä, että lainsäädäntöön oli jätetty mahdollisuus tehdä YVA vasta jälkikäteen (tuomion kohdat 55-61). Lisäksi on syytä korostaa, että tuomion kohdassa 61 todetaan: *”Edellä mainitusta seuraa, että Irlanti ei ole noudattanut muutetun direktiivin 85/337 mukaisia edellytyksiä, koska se antaa korjaamisluvulle, joka voidaan myöntää muissakin kuin toteennäytetyissä poikkeustapauksissa, samat vaikutukset kuin ennen töiden ja alueen kehittämishankkeiden toteuttamista myönnettävälle yhdyskuntasuunnitteluluvulle, vaikka hankkeet, joiden ympäristövaikutukset on arvioitava, on kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla yksilöitävä ja vaikka ne on tämän jälkeen ennen luvan myöntämistä, ja näin ollen välttämättä ennen niiden toteuttamista, alistettava lupamenettelyyn ja arvioitava”*. Tuomion englanninkielisessä versiossa sama kohta kuuluu: *”It follows from the foregoing that, by giving to retention permission, which can be issued **even where no exceptional circumstances are proved**, the same effects as those attached to a planning permission preceding the carrying out of works and development,...”* Ruotsinkielisessä versiossa: *”Det framgår av vad som anförts ovan att Irland har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 85/337 i ändrad lydelse genom att godkännanden i efterhand, vilka kan beviljas **utan att förekomsten av några särskilda omständigheter behöver styrkas**, ges samma rättsverkningar...”* (Lihavointeja ei ole alkuperäisissä teksteissä, vaan ne on tehty tässä tekstissä.)

Edellä selostetun perusteella komission tiedonannossa ja unionin tuomioistuimen ratkaisussa, johon tiedonannon linjaus perustuu, poikkeuksellisuudella tarkoitetaan nimenomaan tapauskohtaista poikkeuksellisuutta ja että jälkikäteinen YVA edellyttää erityisiä olosuhteita. Tuomiossa ei siis tarkoiteta jälkikäteisen YVA:n poikkeuksellisuutta suhteessa etukäteiseen.

Lisäksi Kirkkonummen kunta korostaa, että edellä selostetun komission tiedonannon mukaan YVA-menettelyn tekemiselle jälkikäteen on kaksi edellytystä: poikkeuksellisuus ja se, että jälkikäteistä

YVA-menettelyä käytettäisiin keinona varmistaa YVA-direktiivin tavoitteiden saavuttaminen. YVA-direktiivin tavoitteena on toteuttaa ennalta varautumisen periaatetta sekä periaatteita, joiden mukaan ennalta ehkäiseviin toimiin olisi ryhdyttävä ja ympäristövahingot olisi torjuttava ensisijaisesti niiden lähteellä ja saastuttajan olisi maksettava. Ympäristöön kohdistuvat vaikutukset olisi otettava huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kaikessa teknisessä suunnittelussa ja päätöksenteossa (YVA-direktiivin johdanto-osan 2 kohta). Kunnan näkemyksen mukaan toiminnan vaikutukset on riittävästi selvitetty ja otettu huomioon ympäristölupaprosessissa ilman YVA-menettelyäkin. YVA-menettelyn toteuttaminen jälkikäteen ei siis tässä hankkeessa toisi lisäarvoa.

1.3 Viranomaistoiminnan luotettavuus, päätösten pysyvyys ja ennakoitavuus

Komission tiedonannossa todetaan edellä selostetun lisäksi seuraavasti: *”Toimivaltaisilla viranomaisilla on näin ollen velvollisuus ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen korjaamiseksi, ettei ympäristövaikutuksia ole arvioitu, esimerkiksi peruuttamalla jo myönnetty lupa tai lykkäämällä sitä ympäristövaikutusten arvioimiseksi, minkä on tapahduttava jäsenvaltioiden prosessiautonomiasta koskevan periaatteen asettamissa rajoissa.”* Virkkeessä nimenomaan korostetaan, että prosessiautonomia rajoittaa jäsenvaltioiden velvollisuutta ryhtyä toimenpiteisiin YVA-menettelyn tekemättömyyden korjaamiseksi. YVA-menettelyn tekemättömyys tulee siis korjata kansallisen oikeusjärjestelmän asettamissa rajoissa.

Kirkkonummen kunta korostaa, että viranomaismenettelyn tulee perustua lainsäädäntöön, tietopohjaan, asianomaisten viranomaisten lausuntoihin sekä niiden johdonmukaiseen soveltamiseen. Paikallisina toimijoina kunnan sekä toiminnanharjoittajan tulee voida luottaa viranomaistoiminnan lainmukaisuuteen, päätösten pysyvyyteen ja ennakoitavuuteen. Näin ollen kunnan kanta on, ettei YVA-menettelyä lastauslaiturille voida tämän ympäristöluvan käsittelyn yhteydessä edellyttää, sillä laituri kuuluu toimintaan, jolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2019, eikä laiturin toimintaan tai rakenteisiin ole ympäristöluvan muutoshakemuksessa esitetty tästä poikkeavia muutoksia. YVA-menettelyn vaatiminen tässä vaiheessa merkitsisi lainvoimaisen ympäristöluvan mukaisen toiminnan käsitteilyä uudelleen ilman, että laiturissa itsessään, toimintaympäristössä tai lainsäädännössä olisi tapahtunut oleellisia muutoksia. Tällainen olisi hyvin kyseenalaista hallintopäätösten pysyvyyden ja luvan saajan luottamuksensuojan kannalta.

Kirkkonummen kunta katsoo, että ELY-keskuksen asiassa antamat lausunnot ovat perusteltuja ja lainmukaisia, eikä ole ilmennyt perusteita, joiden nojalla näitä asiantuntija-arvioita tulisi sivuuttaa. Valituksen väitteet ELY-keskuksen virheellisestä EU-oikeuden tulkinnasta eivät saa tukea voimassa olevasta lainsäädännöstä tai oikeuskäytännöstä.

Mikäli tuomioistuin kuitenkin katsoo, että YVA-menettelyn tekemättömyys on menettelyvirhe, on sen huomioitava, että virhe on tapahtunut vuoden 2019 ympäristölupapäätösprosessissa. Nyt käsittelyssä oleva valitus on tehty vuonna 2025 annetusta päätöksestä, joka koskee kyseisen ympäristöluvan muuttamista. Nyt käsittelyssä olevan valituksen johdosta tuomioistuin ei voi korjata menettelyvirhettä alkuperäisessä ympäristölupapäätöksessä, sillä sen toimivalta koskee vain valituksenalaista päätöstä.

1.4 Laiturin toimenpidelupa

Valituksessa viitataan siihen, ettei laiturille ole haettu toimenpidelupaa, vaikka Kirkkonummen kunnan rakennusjärjestyksen mukaan yli 15 metrin pituisille laitureille on haettava toimenpidelupa. Kunta huomauttaa, ettei laiturin toimenpide-, rakennus- tai rakentamislupa-asiaa ratkaista ympäristölupa-asian yhteydessä. Lisäksi kunta toteaa, että toiminnanharjoittajaa on aiemmin ohjeistettu niin, ettei laituri tarvitsisi lupaa, mutta asiaa on harkittu uudelleen. Toimet lupaprosessin käynnistämiseksi on aloitettu.

2. Melutasot ja luonnonsuojelualueen huomiointi

Toisena valitusperusteena esitetään, että ympäristöluvan lupamääräykset sallivat läheiselle Båtvikenin luonnonsuojelualueelle melutasot, jotka ylittävät melutasojen ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisen ohjearvon luonnonsuojelualueilla. Valituksessa esitetään, että ympäristölupapäätöksessä olisi jätetty kokonaan huomioimatta läheinen Båtvikenin luonnonsuojelualue ja sille kohdistuva melu. Valittajan mukaan melumallinnuskartat osoittavat, että laajennuksen jälkeen kaapelinlaskualuksen lastauksen aikana 45–50 dB:n melutaso ylittää luonnonsuojelualueen reunalle, mikä voisi valituksessa esitetyn mukaan tarkoittaa ohjearvojen ylitystä.

Ympäristölupapäätöksessä meluvaikutuksia on arvioitu kohdassa 2.4.8, jossa todetaan, että kaapelin lastauksen aikana päivä- ja yöajan keskiäänitasot alittuvat lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Samassa kohdassa todetaan, ettei lastauksesta aiheudu merkittäviä melupäästöjä.

Ympäristölupapäätöksen kuva 7 esittää Pikkalan teollisuusalueen yhteismelun päiväajan keskiäänitasoa (Leq 7–22) Prysmianin laajennuksen jälkeen. Kuvassa esitetty tilanne kuvaa alueen maksimitason melua, kun kaikki teollisuustoiminnot ovat käynnissä. Kartan mukaan 45–50 dB:n meluvyöhyke ei ulotu Båtvikenin luonnonsuojelualueelle, vaan jää selvästi sen ulkopuolelle. Näin ollen päiväaikainen keskiäänitaso luonnonsuojelualueella ei ylitä asetuksen mukaista 45 dB:n ohjearvoa, vaan nimenomaisesti alittaa kyseisen ohjearvon.

Kuva 8 esittää yöajan keskiäänitasoa (Leq 22–7) samassa tilanteessa. Kartan mukaan korkeimmat melutasot rajautuvat lähelle äänenlähdetä, eikä 45 dB:n meluvyöhyke ulotu luonnonsuojelualueen rajalle. Etäisyys melulähteen, 45 dB:n keskiäänitason vyöhykkeen ja luonnonsuojelualueen välillä mahdollistaa melun vaimenemisen. Näin ollen aineiston perusteella voidaan todeta, että yöajan keskiäänitaso Båtvikenin luonnonsuojelualueella ei ylitä ainakaan 45 dB:n äänitasa. Vaikka aineisto ei yksiselitteisesti osoitakaan, että yöajan tilanteessa luonnonsuojelualueella alittuisi valtioneuvoston päätöksen mukainen luonnonsuojelualueen yöajan keskiäänitason ohjearvo 40 dB, voidaan perustellusti arvioida, että kyseinen luonnonsuojelualueen keskiäänitaso alittaa 45 dB ja vaimenee huomattavasti 45 dB alaisempaan keskiäänitasoon, sillä kyseisen kuvan 8 mukaan 45 dB meluvyöhykkeen ja luonnonsuojelualueen väliin jää merkittävä etäisyys. Äänitaso vaimenee etäisyyden melulähteestä kasvaessa, kuten myös kuvasta 8 käy ilmi.

Kunta haluaa korostaa, että valituksessa esitetyt melutasot (45–50 dB) ovat varsin alhaisia. Esimerkiksi 45 dB vastaa kuiskausta tai hiljaista puhetta kirjastossa.

Valittajan väite siitä, että 45–50 dB:n melutaso ulottuu luonnonsuojelualueen reunalle, ei pidä paikkaansa. Ympäristölupadokumentin kuvat 5–8 osoittavat, ettei kyseinen melutaso ulotu luonnonsuojelualueelle tai sen rajalle. Valituksen tiedot eivät tältä osin vastaa ympäristölupapäätöksen sisältöä ja ovat siten virheellisiä.

Kunta haluaa myös nostaa esiin, että ympäristölupaprosessin aikana yksikään lausuntoja antanut viranomainen tai muu osallinen ei ole lausunnoissaan maininnut Båtvikenin luonnonsuojelualueeseen liittyviä seikkoja. Kunnan tulkinnan mukaan tämä osaltaan vahvistaa ympäristölupapäätöksessä esitettyjen karttojen lisäksi sitä näkökantaa, että valituksenalaisen ympäristöluvan mukainen toiminta ei aiheuta haittaa luonnonsuojelualueelle. Mikäli valtion viranomaiset tai kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset olisivat nähneet tarvetta asettaa Båtvikenin luonnonsuojelualueeseen liittyviä lupamääräyksiä tai selvittää asiaan liittyviä seikkoja lisää, ne olisivat nostaneet asian esiin lausunnoissaan. Myöskään tästä seikasta johtuen AVI ei ole toimivaltaisena lupaviranomaisena lupaharkinnassaan todennut aiheeseen liittyville määräyksille olevan tarvetta.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 1 §:ssä säädetään sen soveltamisalasta. Pykälän 1 momentin mukaan päätöstä sovelletaan maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä. Päätöstä ei siis sovelleta ympäristölupamenettelyissä, vaikka käytännössä päätöksessä annettuja ohjearvoja onkin hyödynnetty monissa ympäristölupaprosesseissa. Päätöksen soveltamisala on kuitenkin selkeästi rajattu, joten kunnan näkemyksen mukaan ympäristölupahakemusta ei voida hylätä tai ympäristölupapäätöstä ei voida kumota yksinomaan valtioneuvoston päätöksen mukaisten ohjearvojen vuoksi.

Lisäksi päätöksen 2 §:n 2 momentissa säädetään melutason ohjearvoista erilaisten maankäytön käyttötarkoitusten alueilla. Momentissa todetaan seuraavaa: *“Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.”* **Momentissa todetaan siten selvästi, että yöohjearvoa (40 dB) ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.**

Valituksessa viitattu Båtvikenin saarten luonnonsuojelualue on perustettu Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä 19.3.1987 (No 1402). Päätöksen mukaan kyseisen luonnonsuojelualueen suojelemisen perusteena on ollut tuolloin se, että saaret ovat säilyneet luonnontilassa kymmeniä vuosia ja muodostavat harvinaislaatuisten näytteen sisäsaariston luonnosta. Päätöksen mukaan alueella on kielletty mm. rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen, metsästys ja kalastus sekä eläinten häiritseminen ja pesien vahingoittaminen, tulenteko ja telttailu sekä yöpyminen veneissä.

Kirkkonummen kunnan käsityksen mukaan kyseisillä saarilla ei ole erityisiä rakenteita luonnon virkistykäyttöä, leiriytymistä taikka rantautumista varten. Luonnonsuojelualueen perustamispäätöksessä erinäisten yleisesti luonnossa oleskeluun tai luonnon havainnointiin käytettävien rakenteiden rakentaminen on alueelle kielletty. Luonnonsuojelualueen suojelun perusteena on ollut nimenomaisesti saarten luonnontilaisuus. Päätöksessä ei sanallakaan mainita, että aluetta olisi tarkoitettu käytettäväksi yleiseen virkistykseen, luonnossa oleskeluun taikka luonnon havainnointiin ihmisen toimesta. Lisäksi telttailu ja yöpyminen veneessä on kielletty alueella.

Edellä mainittujen perusteiden vuoksi Kirkkonummen kunta katsoo, että **Båtvikenin luonnonsuojelu- aluetta ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä. Kirkkonummen kunta katsoo, että valtioneuvoston päätöksen mukaista 40 dB:n yöohjearvoa ei sovelleta Båtvikenin luonnonsuojelualueella.**

3. Asemakaava ja toiminnan asemakaavan mukaisuus

Kolmantena valitusperusteena esitetään, että toiminnanharjoittajan toiminta olisi myönnettyssä ympäristöluvassa sijoitettu asemakaavan vastaisesti.

Asemakaavan osalta Kirkkonummen kunta toimii toimivaltaisena viranomaisena huolehtiessaan alueiden käytön suunnittelusta (alueidenkäyttölaki/maankäyttö- ja rakennuslaki 20 §). Kunnalla on siten oikeus ja velvollisuus laatia alueelleen tarvittavia asemakaavoja. Lähtökohtana tämä tarkoittaa myös sitä, että kunnalla on käytössään paras asiantuntemus tulkita toiminnan asemakaavanmukaisuutta.

Toiminnan asemakaavanmukaisuutta arvioitaessa kunta viittaa aiemmin lupaprosessissa asiasta anta-
maansa lausuntoon, jonka sisältö käy ilmi ympäristölupapäätöksen kohdasta 3.3.8.1 Kirkkonummen
kunnan lausunto toiminnan asemakaavanmukaisuudesta. Tuolloin kunta on lausunut seuraavaa ase-
makaavanmukaisuuteen liittyen:

*“Merikaapelin lastaustoiminta ja sen vaatimat rakenteet voidaan pitää asemakaavan mukaisina. ”ve”
-merkintä mahdollistaa kaapelilaiturin rakentamisen (ja pysyttämisen).*

*Siltä osin kuin on kyse kaapelilaiturin pysyttämisestä TLV-korttelialueen ulkopuolella, on alue asema-
kaavassa merkitty vesialueeksi, ”Vesialue”. Alueella ei ole erityisiä rajoitteita rakentamisen kannalta.
Kyse on vakiintuneesta toiminnasta, ja laiturin pysyttäminen voidaan katsoa olevan asemakaavan
mukaista.*

*Koko kaapelitehtaan alue kuuluu kaavamuutoshankkeeseen, joka on mainittu kunnanvaltuuston hy-
väksymässä kaavoitusohjelmassa 2025–2028, hankenimellä ”Pikkala”. Haettu ympäristölupa on lin-
jassa kaavoitusohjelman aluetta koskevien tavoitteiden kanssa. Haetut toimenpiteet (lastauslaituri ja
lisääntyvä lastaustoiminta) toteuttavat myös voimassa olevan asemakaavan tavoitteita.”*

Kirkkonummen kunta kaavoitusviranomaisena toistaa kantansa siitä, että ympäristöluvan mukainen
toiminta on asemakaavan mukaista. Kyse on vakiintuneesta toiminnasta. Alueella voimassa olevan
asemakaavan tavoite on mahdollistaa laajamittainen yritystoiminta ja lastauslaituri osaltaan toteut-
taa kyseistä voimassa olevan asemakaavan keskeistä tavoitetta ja ratkaisua. Arvioitaessa toiminnan
asemakaavan mukaisuutta, tulee kunnan näkemyksen mukaan ottaa huomioon myös asemakaavan
kokonaisuus ja tavoitteet sekä alueen käyttöhistoria, kehittyminen ja alueen vakiintunut maankäyttö.
Kunta katsoo, että tehtaan laajentaminen ja siihen liittyvät toiminnot, mukaan lukien lastauslaituri,
ovat osa asemakaavan mahdollistaman maankäyttömuodon eli teollisuuden toimintaa. Kirkkonum-
men kunta kaavoitusviranomaisena katsoo aiemman lausuntonsa mukaan, että ympäristöluvan mu-
kainen toiminta on myös lastauslaiturin osalta asemakaavan mukaista.

Valituksessa asemakaavan osalta viitataan myös valituksessa esitettyyn kuvaan 4. Valituksen mukaan kuvassa on esitetty tehtaan laajentumisalueet violetilla värillä. Tämän perusteella valittaja katsoo, että ympäristölupapäätöksen mukainen tehtaan laajentumisalue olisi vastoin asemakaavaa ja valtaosin osoitettu kaavamerkinnällä pl (luonnontilaisena säilytettävä alue).

Ympäristölupapäätöksen kuvassa 2 on esitetty valituksessa tarkoitettu kuva. On totta, että kyseisessä kuvassa on esitetty laajennusalueeksi laaja alue, josta osa on voimassa olevan asemakaavan mukaista luonnontilassa säilytettävää aluetta. Kyseisessä kuvassa ei kuitenkaan tarkemmin kuvata laajennusalueen käyttöä. Kyseisen alueen sisälle on osoitettu rajauksilla erilliset osa-alueet: Alue 1, Alue 2 ja Alue 3. Laajennusalueiden käyttöä on tarkemmin kuvattu ympäristölupapäätöksen tekstissä seuraavasti:

“Laajennusalue 1 on suunniteltu pääosin ulko-varastointialueeksi, jossa varastoitaisiin kaapelikeloja eli valmiita tuotteita. Varastokenttä on alustavasti tarkoitettu ottaa kokonaisuudessaan käyttöön vuonna 2025. Lisäksi ulko-varastoalueen lounaiskulmaan on varattu alue varastorakennukselle, joka samalla toimisi portin vartijan työtilana. Laajennusalueelle 2 ei ole toistaiseksi esitetty tarkempia suunnitelmia. Laajennusalueelle 2 toimintojen sijoittaminen suunnitellaan myöhemmässä vaiheessa.”

Ympäristölupapäätöksen dokumentissa on siten kuvattu lähinnä kuvaan osoitetun Alueen 1 käyttöä, ei niinkään kokonaisuudessaan kuvassa violetilla osoitetun laajennusalueen käyttöä. Myös ympäristölupahakemuksessa kuvataan laajennusalueiden käyttöä samoin.

Kirkkonummen kunta tulkitsee asiaa niin, että todellisuudessa toiminnanharjoittajan hakemat muutokset kohdistuvat erityisesti osoitetulle Alueelle 1 sekä osittain varaudutaan myös Alueen 2 käyttöön, jonka toimintojen sijoittuminen suunnitellaan myöhemmässä vaiheessa. Kunta tulkitsee asiaa niin, että todellisuudessa ympäristölupahakemus ei ole toiminnan laajentamisen osalta koskenut koko violetilla karttaan osoitettua aluetta, vaan kyseessä on karttaan jäänyt virhe. Todellisuudessa hakemus koskee kunnan tulkin mukaan kuvassa 2 esitettyä aluetta 1 ja 2.

Kunta pitää todennäköisenä, että karttaan olisi kuvattu todellisuudessa nyt haettavan toiminnan laajennusalueen sijaan määräala, jonka ostamista Prysmian on suunnitellut luvanhakemisen aikaan. Kyseisen maa-alueen on omistanut aiemmin toinen yritys, jolta Prysmian Group Finland Oy on ostanut kyseisen toistaiseksi erottamattoman määräalan (257-406-1-4-M602). Kyseinen määräalan kauppakirja on allekirjoitettu 18.12.2024 ja rekisteröity Maanmittauslaitoksen toimesta 28.12.2024. Ympäristölupahakemukseen ja ympäristölupadokumentin kuvaan 2 osoitettu laajentamisalue on rajoiltaan täsmälleen kyseisen määräalan kaltainen.

Ympäristölupadokumentin kuvassa 2 osoitetut Alue 1 ja Alue 2 ovat voimassa olevan asemakaavan mukaisia. Alueet sijoittuvat voimassa olevassa asemakaavassa "Teollisuus-, toimisto- ja varastorakennusten korttelialueelle (TLV)" ja sen sisällä "Teollisuus ja varastorakennusten rakennusalueelle (tv)". Kyseiset laajennusalueet sijoittuvat siten voimassa olevassa asemakaavassa teollisen rakentamisen mahdollistavalle alueelle. Kyseiset laajennusalueet ovat siten asemakaavan mukaisia.

Kuten valituksessakin todetaan, ympäristölupapäätöksen dokumentin kuvassa 2 violetilla esitetty laajempi laajennusalue (kuin Alue 1 ja Alue 2) sijoittuu osittain voimassa olevan asemakaavan mukaiselle luonnontilaisena säilytettävälle alueelle. Kunnan tulkinnan mukaan kyse on kuitenkin ilmeisesti kyseiseen karttaan kohdistuvasta merkintävirheestä, ja tässä tapauksessa ympäristölupahakemuksen mukaiset muutokset koskisivat alueita 1 ja 2, joiden toimintoja on myös tekstissä kuvattu.

Edellä kuvatun epävarmuuden ja mahdollisen karttamerkinnän virheen vuoksi kunta toteaa hallinto-oikeudelle, että sen tulisi asiaan liittyvän epävarmuuden selventämiseksi pyytää selvennys toiminnanharjoittajalta ennen asian ratkaisemista.

Mikäli tuomioistuin kuitenkin katsoo, että toiminta-alueeksi on katsottava koko kuvassa 2 violetilla osoitettu alue, kunta huomauttaa, että ympäristölupapäätöksellä ei päätetä rakennusten tai muiden rakennuskohteiden, kuten varastointialueiden, sijaintia, vaan ne päätetään rakentamislupaprosessissa. Rakennusten ja muiden rakennuskohteiden sijainnin asemakaavanmukaisuus voidaan siis varmistaa silloin.

4. Toiminnanharjoittajan merkitys ja taloudelliset vaikutukset sekä alueen kehittyminen

Prysmian Group Finland Oy:n Pikkalan kaapelitehdas on Kirkkonummen kunnan elinvoiman kannalta keskeinen teollinen toimija. Yritys työllistää merkittävän määrän paikallisia asukkaita ja tarjoaa myös korkeaa teknologista osaamista vaativia työpaikkoja. Tehtaan toiminta tukee kunnan taloudellista perustaa suoraan työpaikkojen ja verotulojen kautta sekä välillisesti alihankintaketjujen ja palveluiden kysynnän muodossa.

Taloustutka Oy:n tarjoamien yritysten taloudellisten tunnuslukujen mukaan vuonna 2024 Prysmian Group Finland Oy:n liikevaihto on ollut noin 524 miljoonaa euroa, liiketoiminnan tulos noin 73 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto noin 59 miljoonaa euroa. Vastaavien tietojen mukaan yrityksen henkilöstön määrä vuonna 2024 koko Suomessa on ollut noin 660 henkilötyövuotta, joista Kirkkonummen toimipaikkaan on sijoittunut noin 450 henkilötyövuotta. Yhtiön kotipaikka on Kirkkonummi. Yhtiö on osa globaalisti toimivaa Prysmian-konsernia.

Yrityksen toiminnan laajentaminen ja investoinnit Pikkalan tehdasalueelle edistävät Kirkkonummen asemaa osana Uudenmaan ja Suomen teollista infrastruktuuria. Merikaapelituotanto on strategisesti

tärkeä osa kansallista energia- ja tietoliikenneverkkojen kehittämistä, ja Prysmianin tuotanto palvelee sekä kotimaisia että kansainvälisiä markkinoita. Yrityksen toiminta tukee myös vihreää siirtymää, sillä sen tuotteet ovat keskeisiä uusiutuvan energian ja sähköverkon kehittämisessä. Suomessa tuotettavilla meri- ja sähkökaapeleilla on merkitystä myös huoltovarmuuden näkökulmasta.

Kirkkonummen kunta on aktiivisesti edistänyt Prysmianin toimintaedellytyksiä ja alueen kehittymistä tukien toiminnanharjoittajan kehityshankkeita. Kunnan rooli alueen kehityksen tukemisessa on liittynyt erityisesti kunnan rooliin rakennusvalvontaviranomaisena. Rakennusvalvontaviranomaisena kunta on lainsäädännön edellytysten mukaisesti edellytysten täytyessä myöntänyt yritykselle useita rakennuslupia tehdasalueen rakentamiseen, joiden myötä toiminnanharjoittajalla on ollut edellytykset kehittää alueen toimintaa ja tuotantoa. Kunnan kaavoitus- ja lupaviranomaiset ovat toimineet yhteistyössä yrityksen kanssa, jotta alueen kehitys on hallittua, ympäristön kannalta kestävä ja laajemman alueen taloudellista kehitystä edistävää. Alueella on myös vireillä Pikkalanlahden asemakaavan muutos, joka sisältyy kunnan kaavoitusohjelmaan 2025 - 2028.

Prysmianin toiminnan jatkuvuus ja kehittäminen ovat olennaisia paitsi paikallisen elinvoiman, myös alueellisen ja kansallisen kilpailukyvyn ja talouskehityksen kannalta. Yrityksen investointien tukeminen on linjassa Kirkkonummen strategisten tavoitteiden kanssa, jotka painottavat kestävä kasvua, työllisyyden vahvistamista ja osaavan työvoiman houkuttelua.

5. Yhteenveto

Kirkkonummen kunta toteaa, että asiassa on toimittu voimassa olevan lainsäädännön ja viranomaismenettelyn mukaisesti. Kunnan näkemyksen mukaan valituksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, jotka antaisivat aihetta muuttaa tehtyä ympäristölupapäätöstä tai sen ehtoja.

Kunta korostaa viranomaistoiminnan johdonmukaisuuden, ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden merkitystä sekä sitä, että toiminnanharjoittajan tulee voida luottaa viranomaisten antamiin ohjeisiin ja päätöksiin. Kunnan käsityksen mukaan valitus ei anna aihetta ympäristöluvan tai toiminnan aloittamisluvan muuttamiseen tai kumoamiseen.

Kirkkonummen kunta katsoo, että valitus tulee hylätä.

Liitteet

Liite 1. Ympäristölupadokumentissa esitetyt melukartat.

Liite 2. Båtvikenin luonnonsuojelualan perustamispäätös 19.3.1987.

Liite 3. Asemakaavakartta.

Liite 4. Asemakaavamääräykset.